

STORTINGET

Innst. 411 S

(2023–2024)

Innstilling til Stortinget
fra justiskomiteen

Dokument 14 (2023–2024)

Innstilling fra justiskomiteen om Årsrapport for 2023 fra Stortingets utvalg for rettferdsvederlag

Til Stortinget

Sammendrag

I henhold til St.prp. nr. 12 (2008–2009) og Innst. S. nr. 107 (2008–2009) skal Stortingets utvalg for rettferdsvederlag orientere Stortinget om sitt arbeid gjennom en årsrapport. I denne innstillingen behandles årsrapporten fra utvalget for 2023.

Rettferdsvederlagsordningen er Stortingets egen ordning. Etter denne ordningen kan enkeltpersoner søke om en skjønnsmessig kompensasjon fra staten når vedkommende har kommet særlig uheldig ut og er påført skade eller ulempe som ikke dekkes etter alminnelige erstatningsregler eller gjennom trygde-, forsikrings- eller erstatningsordninger. Ordningen er basert på sedvane. Sakene avgjøres av Stortingets utvalg for rettferdsvederlag. Statens sivilrettsforvaltning er tillagt oppgaven som sekretariat for utvalget.

Den alminnelige rettferdsvederlagsordningen er nærmere beskrevet i St.prp. nr. 72 (1998–1999), Innst. S. nr. 4 (1999–2000), St.prp. nr. 65 (2006–2007) og Innst. S. nr. 262 (2006–2007).

Totalt ble det mottatt 584 søknader om rettferdsvederlag i 2023, mot 510 søknader i 2022. Dette er en økning på 14 pst. Utvalget avgjorde 340 saker i 2023, mot 311 saker i 2022. Dette er en økning på 9 pst. De fleste søknadsgrunnlag gjaldt svikt i barneverntjenesten og mangler ved skolegang.

Utvalget fremla ikke enkeltsaker for Stortinget til avgjørelse i 2023.

Det har i de senere år vært en betydelig økning i antall søknader. Økningen antas å ha sammenheng med ulike tiltak som ble iverksatt av Statens sivilrettsforvaltning for å gjøre ordningen mer kjent, jf. Stortingsvedtak 111 (2020–2021) av 26. november 2020.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Ragnhild Male Hartviksen, Odd Harald Hovland og Hadia Tajik, fra Høyre, Ingunn Foss og Sveinung Stensland, fra Senterpartiet, Sandra Borch og Else Marie Rødby, fra Fremskrittspartiet, Tor André Johnsen og lederen Helge André Njåstad, fra Sosialistisk Venstreparti, Andreas Sjalg Unneland, og fra Venstre, Ingvild Wetrhus Thorsvik, viser til at rettferdsvederlagsordningen er Stortingets egen ordning. Etter denne ordningen kan enkeltpersoner søke om en skjønnsmessig kompensasjon fra staten når vedkommende har kommet særlig uheldig ut og er påført skade eller ulempe som ikke dekkes etter alminnelige erstatningsregler eller gjennom trygde-, forsikrings- eller erstatningsordninger.

Komiteen merker seg at det i 2023 totalt ble det mottatt 584 søknader om rettferdsvederlag, og at dette er en økning fra året før. Det er også samlet sett en vesentlig økning fra 2020. De fleste søknadene gjelder den alminnelige rettferdsvederlagsordningen og ikke særordningene.

Komiteen kjenner til at tiltak som ble iverksatt av Statens sivilrettsforvaltning for å gjøre ordningen mer kjent, i tråd med tidligere stortingsvedtak om dette, har bidratt til at ordningen er mer kjent blant innsatte i fengsler og pasienter ved landets helseforetak og underliggende behandlingssteder. Dette har trolig ført til mer oppmerksomhet og kunnskap om ordningen og dermed flere søknader. Det er særlig en merkbar økning i henvendelser fra innsatte i fengsler.

Komiteen ser at utvalget fattet avgjørelser i 340 saker dette året, noe som også er en økning. De fleste avgjørelser som ble fattet, gjaldt svikt i barneverntjenesten og mangler ved skolegang.

Komiteen merker seg at det ble tilkjent rettsferdsvederlag i 57 pst. av sakene som ble behandlet, noe som er noenlunde i tråd med tidligere år.

Komiteen registrerer at 106 saker ble avvist fra realitetsbehandling av Statens sivilrettsforvaltning.

Komiteen ser at den totale gjennomsnittlige behandlingstiden for søknader som leder til vedtak i utvalget, bare marginalt er redusert fra tidligere år. I 2023 var

den på 22,8 måneder, mot 23,7 måneder i 2022. Samtidig har denne reduksjonen funnet sted parallelt med at sakstilfanget har økt.

Komiteen merker seg at det har blitt utarbeidet en tverrfaglig tiltaksplan for å fremme en mer effektiv saksflyt knyttet til saker som kommer til rettsferdsvederlagsordningen.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og råår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 14 (2023–2024) – Årsrapport for 2023 fra Stortingets utvalg for rettsferdsvederlag – vedlegges protokollen.

Oslo, i justiskomiteen, den 30. mai 2024

Helge André Njåstad

leder

Hadia Tajik

ordfører

